

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK IX. 6.

MEIERIBRUKET I NORGE

I 1931

(L'INDUSTRIE LAITIÈRE DE LA NORVÈGE EN 1931)

UTGITT AV

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1933

Pris: Kr. 1.25.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)

Rekke VIII.

Trykt 1931:

- Nr. 142. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1928. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 143. Norges sparebanker 1929. (*Caisses d'épargne.*)
- 144. Civil rettspleie 1928 og 1929. (*Justice civile.*)
- 145. Jordbrukstillingen 20 juni 1929. Annet hefte. Arealet og dets anvendelse m. v. (*Recensement du 20 juin 1929. La superficie et son emploi, etc.*)
- 146. Norges jernbaner 1929—1930. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 147. Lønninger 1930. (*Gages et salaires.*)
- 148. Norges skibsfart 1929. (*Navigation.*)
- 149. Norges kommunale finanser 1928—1929. (*Finances des communes.*)
- 150. Det civile veterinærvesen. (*Service vétérinaire civil.*)
- 151. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1931/32. (*Finances de l'État.*)
- 152. Meieribruket i Norge i 1929. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1929.*)
- 153. Sjømannstrygden 1928. Fiskerstrygden 1928. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 154. Industriarbeidertrygden. Ulykkestrygden 1928. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 155. Norges bergverksdrift 1930. (*Mines et usines.*)
- 156. Private aktiebanker 1930. (*Banques privées par actions.*)
- 157. Stortingsvalget 1930. (*Élections en 1930 pour le Storting.*)
- 158. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1930—1931. (*Salaires des ouvriers agricoles 1930—1931.*)
- 159. Norges postvesen 1930. (*Statistique postale.*)
- 160. Norges telegrafvesen 1929—1930. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 161. Norges industri 1928 og 1929. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 162. Sinnssykeasylenes virksomhet 1929. (*Hospices d'aliénés.*)
- 163. Skolevesenets tilstand 1928—1929. (*Instruction publique.*)
- 164. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1930. (*Conventions collectives et conflits du travail en 1930.*)
- 165. Arbeidsledighetstillingen 15 januar 1931 ved de offentlige arbeidskontorer. (*Recensement des chômeurs 15 janvier 1931 par les Offices publics de Placement.*)
- 166. Landbruksareal og husdyrhold 1931. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1931. Recensement représentatif.*)
- 167. Norges fiskerier 1929. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 168. De spedalske i Norge 1926—1930. (*Rapport sur les lépreux en Norvège pour les années 1926—1930.*)
- 169. Syketrygden 1930. (*Assurance-maladie.*)
- 170. Norges sparebanker. (*Caisses d'épargne.*)
- 171. Jordbrukstillingen 20 juni 1929. Tredje hefte. Brukenes antall og størrelse m. v. (*Recensement du 20 juin 1929. Propriétés foncières rurales, nombre et grandeur, etc.*)
- 172. Norges handel 1930. (*Commerce.*)
- 173. Forsikringsselskaper 1930. (*Sociétés d'assurances.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK IX. 6.

MEIERIBRUKET I NORGE

I 1931

(L'INDUSTRIE LAITIÈRE DE LA NORVÈGE EN 1931)

UTGITT AV

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1933

Tidligere utkommet:

Meieribruket i Norge	1925,	Norges Off. Statistikk,	VIII,	31.
—»—	1926,	—»—	,	» 58.
—»—	1927,	—»—	,	» 83.
—»—	1928,	—»—	,	» 117.
—»—	1929,	—»—	,	» 152.
—»—	1930,	—»—	,	» 179.

For tidligere år se Byråets femårlige publikasjoner:

Jordbruk og fedrift 1876—1885, 1886—1890, 1891—1895, 1896—1900, 1901—1905, 1906—1910, 1911—1915 og 1916—1920, samt Statistikk angaaende det norske Jordbrug 1871—1875.

Innhold.

	Side
Oversikt.	
I. Det statistiske materiale	1
II. Meieribrukets omfang, almindelige driftsbetingelser og driftsresultater . . .	1
1. Meierienes antall, beliggenhet, driftsform og driftstid	1
2. Innveiet melkemengde samt tilbakelevering av skummetmelk og myse m. v.	2
3. Melkens fettinnhold, avregningsformer og meierienes fordeling i størrelses-	
grupper	2
4. Produksjon av smør, ost og mysost	3
5. Salg av melk m. v.	4
6. Meierienes fordeling etter produksjonsretning	6
7. Meieridriftens økonomiske resultater	6
III. De enkelte meieritypers driftsforhold	9
1. Melkesalgsmeierier	9
2. Melkemottagelsesstasjoner	10
3. Smørmeierier	11
4. Setermeierier	12
5. Fetostysterier	13
6. Mysostkokerier	14
7. Kombinerte smør- og ostmeierier	17
8. Gammelostysterier	18
9. Kondenseringsfabrikker	19
10. Sammendrag	19
Tabeller.	
1. Antall meierier, deres beliggenhet, driftsform og driftstid	21
2. Meieriene fordelt etter produksjonsretning	21
3. Innveiet melkemengde samt tilbakelevering av skummetmelk og myse m. v.	22
4. Produksjon av smør, ost og mysost	22
5. Melkens fettinnhold, avregningsformer og meierienes fordeling på stør-	
relsesgrupper	24
6. Salg av melk	25

Table des matières.

	Pages
Aperçu.	
I. Matériaux statistiques	1
II. Volume, conditions et résultats d'exploitation de l'industrie laitière	1
1. Nombre et situation des laiteries; formes de propriété et d'exploitation et campagne	1
2. Quantité du lait traité et renvois du lait écrémé et petit-lait aigre, etc.	2
3. Contenu de graisse du lait, modes du payement et répartition des laiteries par groupes de grandeur	2
4. Production de beurre, fromage et fromage du petit-lait aigre.	3
5. Vente du lait, etc.	4
6. Répartition des laiteries par direction de production	6
7. Résultats économiques de l'industrie laitière	6
III. Conditions d'exploitation des différents types de laiterie	9
1. Laiteries de vente de lait	9
2. Stations de réception du lait	10
3. Laiteries de beurre	11
4. Laiteries de montagnes	12
5. Fabriques de fromage gras	13
6. Fabriques du fromage fait avec petit-lait aigre	14
7. Laiteries de beurre et de fromage combinées	17
8. Fabriques du fromage fait	18
9. Fabriques du lait condensé	19
10. Résumé	19
Tableaux.	
1. Nombre, situation, formes de propriété et campagne	21
2. Répartition des laiteries par direction de production	21
3. Quantité du lait traité et renvois du lait écrémé et petit-lait aigre	22
4. Production de beurre, fromage et fromage du petit-lait aigre	22
5. Contenu de graisse du lait, modes du payement et répartition des laiteries par groupes de grandeur	24
6. Vente du lait	25

Oversikt.

I. Det statistiske materiale.

På samme måte som for de tidligere år har man også for 1931 gjennom utsendte skjemaer innhentet detaljerte oppgaver fra hvert av rikets meierier m. v.

Skjemaene både for meierier og ysterier og for melkemottagelsesstasjoner er de samme som blev brukt i årene 1927—1929. Disse skjemaer er noget enklere enn skjemaet for 1926 og for 1930.

Meierikonsulentene har som i tidligere år hjulpet til med innhentelse og revisjon av skjemaene før de blev sendt til Byrådet. Enkelte spesielle oppgaver og opplysninger er innhentet særskilt.

På grunn av minskede bevilgninger til Byrådet hadde man først planlagt å sløife bearbeidelsen av materialet efter de enkelte rene driftstyper. (Se avsnitt III.) Norske Melkeprodusenters Landsforbund fant imidlertid oppgavene av den betydning at forbundet ydet den nødvendige støtte til bearbeidelsen av dem. Det innhentede materiale er således bearbeidet i samme utstrekning som for tidligere år.

II. Meieribrukets omfang, almindelige driftsbetingelser og driftsresultater.

1. Meierienes antall, beliggenhet, driftsform og driftstid (tabell 1).

For 1931 har man oppgaver fra 638 meierier. Foruten produksjons- og melkesalgsmeierier omfatter denne oppgave også melkemottagelsesstasjoner, setermeierier og kondenseringsfabrikker. Fordelingen fylkesvis fremgår av tabell 1.

Meierienes antall i de senere år og deres fordeling mellom bygder og byer fremgår av følgende sammenstilling:

År.	Samlet antall meierier.	i bygder.	Herav i byer.
1900.....	845	784	61
1910.....	742	677	65
1915.....	698	620	78
1920.....	552	486	66
1925.....	602	540	62
1926.....	619	550	69
1927.....	614	542	72
1928.....	645	570	75
1929.....	650	575	75
1930.....	643	569	74
1931.....	638	567	71

Sammenlignet med oppgaven for 1930 fremgår det at driften har vært innstillet ved 24 meierier som man hadde oppgave for i det år. 4 meierier har gjenoptatt driften i 1931. Likeledes har 15 nye meierier begynt drift. Nedgangen i antall meierier fra 1930 til 1931 blir således 5.

De fleste meierier drives av eierne. Av de 638 meierier i 1931 er således bare 41 meierier opgitt som bortforpaktet.

Om driftstidens lengde kan opplyses at 536 meierier eller 84.0 pct. var i drift hele året; 25 var i drift 9—11 måneder, 31 var i drift 6—9 måneder, og 46 hadde en kortere driftstid. Disse siste omfatter vesentlig setermeieriene.

2. *Innveiet melkemengde samt tilbakelevering av skummetmelk og myse m. v.*
(tabell 4).

Foruten oppgaver over melk innveiet fra egne leverandører er der også oppgaver over melk mottatt fra andre meierier. Ved siden av oppgavene over tilbakesendelsen av skummetmelk og myse til leverandørene har man i tabellen også oppgaver over skummetmelk og myse som er foret op ved meieriene, samt ikke nyttet myse. Når melkemengden har vært opgitt i liter, er der foretatt omregning til kg. efter en spesifikk vekt av 1.032.

Den innveiede melkemengde var i 1931 i alt 455 049 783 kg. kumelk, 5 447 394 kg. geitmelk og 55 029 kg. fløte, tilsammen 460 552 206 kg. I 1930 blev der i alt innveiet 427 675 904 kg. Stigningen fra 1930 til 1931 er således 32 876 302 kg., svarende til 7.69 pct.

Akershus og Oslo har innveiet mest kumelk, i alt 62.6 mill. kg. Østfold har 56.4 mill. kg. og Rogaland 54.5 mill. kg.

Av geitmelk er omtrent halvparten innveiet i Opland fylke med 2 713 634 kg. Dernæst har Sogn og Fjordane innveiet 788 411 kg. geitmelk.

En del av den direkte innveiede melkemengde leveres videre til andre meierier. I 1931 omfattet denne engrosomsetning 80.2 mill. kg. helmelk, 2.0 mill. kg. skummetmelk og 2.4 mill. kg. fløte. Det vesentligste av dette kvantum faller på meieriene i Oslo, Bergen og Trondheim.

Tilbakeleveringen av skummetmelk og myse har øket sterkt i 1931. Av skummetmelk var der i 1931 tilbakelevert 90.0 mill. kg. og av myse 32.8 mill. kg. mot henholdsvis 49.9 og 21.0 mill. kg. i 1930. Tilbakesendelsen av skummetmelk har øket mest, relativt sett, i Østlands- og Oplandsfylkene, Telemark, Hordaland og Nord-Trøndelag.

Ved meieriene er der foret op 1 472 330 kg. skummetmelk og 3 501 115 kg. myse mot 1 060 272 kg. og 2 799 323 kg. i 1930. Ikke nyttet myse utgjør 3 555 305 kg. i 1931 mot 1 910 669 kg. i 1930.

3. *Melkens fettinnhold, avregningsformer og meierienes fordeling i størrelsesgrupper* (tabell 3).

I de senere år har flere og flere meierier gått over til regelmessig fettbestemmelse og foretar oppgjør for melken på dette grunnlag. Ved siden herav har også annen kvalitetsbestemmelse vunnet innpas. Reduktaseprøve brukes således mere for hvert år, men det er dog ikke alltid avregning efter denne har vært gjennomført.

Fettprocenten var i 1931 for riket i gjennemsnitt 3.63, hvilket er uforandret fra året forut. Av de enkelte meierier hadde 3 en gjennomsnittlig fettprocent inntil 3.25, 71 mellom 3.26 og 3.50, 338 mellom 3.51 og 3.75, 85 mellom 3.76 og 4.00, og 2 meierier hadde en fettprocent av 4.01 eller mere, mens 139 meierier ikke har oppgitt fettprocenten.

505 meierier har betalt melken etter fettinnhold mot 499 meierier i 1930. Reduktaseprøve er brukt ved 157 meierier i 1931 mot ved 152 meierier i 1930.

Meieriernes størrelse. For å få sammenligning med tidligere opgaver er fordelingen foretatt på grunnlag av innveiet melk. Derved blir nogen få store meierier som har mange mottagelsesstasjoner ført op blandt de mindre meierier. Forskjellen mellom fordeling etter innveiet og behandlet melkemengde vil for øvrig være liten. Følgende oversikt viser fordelingen etter rikstall fra 1900 og utover.

År.	Antall meierier med innveiet kg. melk pr. år.					
	Under 100 000.	100 000— 200 000.	200 000— 500 000.	500 000 1 000 000.	1 000 000— 2 000 000.	Over 2 000 000.
1900.....	310	247	207	47	7	7
1910.....	225	196	203	65	28	15
1915.....	178	173	198	85	32	21
1920.....	116	106	187	86	34	23
1925.....	105	114	185	123	40	35
1926.....	112	126	185	118	42	36
1927.....	106	111	197	116	48	36
1928.....	125	111	198	128	42	41
1929.....	137	108	188	121	52	44
1930.....	129	100	188	128	53	44
1931.....	121	101	178	127	62	49

Opgavene viser at antallet av store meierier fremdeles stiger.

4. Produksjonen av smør, ost og mysost (tabell 5).

Opgavene over produksjonen viser at man i 1931 har produsert forholdsvis mere smør enn i årene nærmest før. Produksjonen av smør er således steget fra 3 945 tonn i 1930 til 6 020 tonn i 1931. Av fetostene viser goudaostene en sterk økning. For helfet gouda således en produksjonsøkning på ca. 690 tonn og for halvfet gouda ca. 560 tonn. Schweizerost og edamerost har også litt større produksjon i 1931 enn i 1930, mens hel- og halvfet nøkkelost viser nedgang. Alle magre ostsorter viser nogen stigning, mest pultost. Kasein viser tilbakegang fra 1 271 tonn i 1930 til 842 tonn i 1931. Av mysostene har ekte geitmysost og hel-fet fløtemysost nogen økning, mens der er nedgang for alle andre mysostsorter.

Produksjonens størrelse i de senere år og endringene i denne fremgår av følgende sammenstilling:

Produksjon i tonn :

	1925.	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Smør	2 668	3 355	3 246	3 299	3 768	3 945	6 020
Helfet ost	3 436	3 018	3 077	3 194	3 137	3 768	4 518
Halvfet ost	1 497	1 178	1 583	1 781	1 719	2 109	2 554
Kvartfet ost	898	725	746	779	715	629	640
Magerost	1 746	2 169	1 937	1 941	1 951	1 895	2 092
Andre ostsorter	164	97	77	117	74	87	66
Kasein	679	822	1 393	1 076	1 420	1 271	842
Geitmysost	1 989	2 021	2 693	2 662	3 026	3 006	3 043
Fløtmysost	514	505	716	675	692	728	721
Mager mysost og prim.....	3 867	2 895	2 919	2 946	2 575	2 408	2 132

Følgende sammenstilling viser meieridriftens utvikling fra 1875 på grunnlag av opgaver over melkemengde og produksjon:

Å r.	Innveiet melk tonn.	Produsert i alt tonn.				
		Smør.	Magerost.	Fetost.	Geit- og fløte- mysost.	Mager mysost og prim.
1875.....	16 739	298	370	158	—	—
1890.....	77 278	1 440	1 569	515	—	—
1900.....	184 024	3 580	1 341	1 256	—	1 716
1910.....	277 765	3 707	3 044	1 772	—	2 981
1915.....	304 807	3 070	1 818	2 541	—	2 640
1920.....	281 434	1 157	2 427	4 465	—	4 201
1925.....	351 869	2 668	3 324	5 097	2 502	3 867
1926.....	368 323	3 355	3 716	4 293	2 526	2 895
1927.....	380 765	3 246	4 076	4 737	3 409	2 919
1928.....	393 457	3 299	3 796	5 092	3 337	2 946
1929.....	408 900	3 768	4 086	4 930	3 718	2 575
1930.....	427 676	3 945	3 795	5 964	3 734	2 408
1931.....	460 552	6 020	3 574	7 138	3 764	2 132

Før 1900 hadde man ingen opgaver over produksjonen av mager mysost og prim. Likeså mangler særskilte opgaver over geit- og fløtmysost før 1925. Produksjonen av disse ostsorter var av lite omfang før 1910. Vekslingene i produksjonen av magerost de senere år skyldes vesentlig vekslingene i kaseinproduksjonen, som er tatt med i denne oppgave. Nedgangen i magerostproduksjonen følges av en stadig økende tilbakesendelse av skummetmelk som har pågått i de siste år.

(Se tabellen øverst side 5.)

Ved siden av denne produksjon er en betydelig del av skummetmelken nyttet til ystning av magerost, og en stor del av mysen er innkokt til mysost eller prim.

5. Salg av melk m. v. (tabell 6).

Opgavene i tabell 6 over salg av melk er fordelt etter de fylker hvor melken er produsert. Man får således vite hvor meget av melken som er solgt, men ikke hvor den er solgt. Dette har man imidlertid forsøkt å vise i tabellen nederst på side 5. Imidlertid er det noget engrossalg man ikke har fått opplysning om.

Melkens anvendelse utenom kondensering procentvis fordelt.

	I alt hmelk.	Herav anvendt til:		
		Smør- produksjon.	Fetostyting.	Direkte salg.
1875.....	100.0	66.2	8.8	25.0
1890.....	100.0	63.6	6.4	30.0
1900.....	100.0	53.9	7.5	38.6
1910.....	100.0	38.7	7.1	54.2
1915.....	100.0	28.4	9.7	61.9
1920.....	100.0	12.2	18.0	69.8
1925.....	100.0	23.4	25.5	51.1
1926.....	100.0	27.8	22.8	49.4
1927.....	100.0	25.2	24.2	50.6
1928.....	100.0	24.7	24.9	50.4
1929.....	100.0	26.5	24.6	48.9
1930.....	100.0	26.8	26.7	46.5
1931.....	100.0	34.7	27.6	37.7

Tabellen viser derfor litt for stort kvantum. For riket således 173.8 mill. kg. mot 165.5 mill. kg. efter tabell 6, d. v. s. en forskjell på ca. 5 pct. Derimot kan man gå ut fra at teksttabellen viser det riktige forhold fylkene imellem for salg av melk til direkte forbruk.

Fylke.	Salg av melk til direkte forbruk. (Tilnærmedesvis opgave.)				
	Helmelk.	Skummet- melk.	Flote.	I alt.	Relative tall.
	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.	
Østfold.....	8 162	5 410	946	14 518	8.4
Akershus og Oslo.....	41 669	11 767	4 416	57 852	33.3
Hedmark.....	2 705	1 382	769	4 856	2.8
Opland.....	2 414	1 443	275	4 132	2.4
Buskerud.....	3 390	2 831	596	6 817	3.9
Vestfold.....	5 057	2 599	721	8 377	4.8
Telemark.....	5 300	2 488	467	8 255	4.8
Aust-Agder.....	1 679	811	181	2 671	1.6
Vest-Agder.....	2 564	1 242	270	4 076	2.3
Rogaland.....	12 086	4 890	1 170	18 146	10.4
Hordaland og Bergen.	9 838	3 935	1 152	14 925	8.6
Sogn og Fjordane....	459	252	37	748	0.4
Møre.....	3 114	2 150	366	5 630	3.2
Sør-Trøndelag.....	6 233	5 623	1 170	13 026	7.5
Nord-Trøndelag.....	2 357	1 792	350	4 499	2.6
Nordland.....	2 211	713	161	3 085	1.8
Troms og Finnmark..	1 198	791	173	2 162	1.2
Riket.....	110 436	50 119	13 220	173 775	100.0

Mengden av melk solgt til direkte forbruk (konsummelk) var i 1931 (tabell 6) 165.5 mill. kg. eller 36.0 pct. av den innveiede melk. Dette er en nedgang fra 1930 på 20.4 mill. kg., da melkesalget i 1930 var 185.9 mill. kg. Det er nedgang for de fleste fylker.

Den største del av melkesalget foregår ved bymeieriene. Etter tabell 6 har melkesalget ved disse utgjort 129.9 mill. kg. i 1931 mot 142.2 mill. kg. i 1930. Bymeierienes melkesalg omfattet således i 1931 ca. 78.5 pct. av det samlede melkesalg. For de bymeierier som har gitt fullstendige opgaver fordeler melkesalget sig med 66 pct. på helmelk, 27 pct. på skummetmelk og 7 pct. på fløte.

Der er ikke innhentet opgaver over hvor meget melk som er brukt i de forskjellige industrier, f. eks. margarin- og hermetikkindustrien og bakerier o. l. Dette forbruk er innbefattet i opgaven over melk solgt til direkte forbruk.

Kondensering av melk foregikk i 1931 ved 6 anlegg. Derav 4 som bare foredlet ved kondensering.

Tørrmelkfabrikasjon er foregått ved ett anlegg i 1931.

Sterilisering av fløte er optatt ved flere meierier. Det er ikke undersøkt hvor meget melk som er brukt til fremstilling av is, iskrem o.s.v.

6. Meierienes fordeling etter produksjonsretning (tabell 2).

Fordelingen er foretatt på grunnlag av melkens anvendelse. For å kunne regnes med i de spesielle grupper må minst 90 pct. av melken være brukt til den for vedkommende gruppe særegne produksjon. De meierier som ikke kommer i særgruppene er samlet i gruppen «blandet drift».

Følgende opgave viser fordelingen i produksjonsgrupper for de senere år:

	Antall det enkelte år:						
	1920.	1925.	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Melkesalgsmeierier	65	51	71	75	74	63	45
Mottagelsesstasjoner	219	244	216	207	196	208	199
Smørmeierier	44	49	55	63	62	59	66
Setermeierier	—	6	9	31	41	34	32
Komb. smør- og ostmeierier .	46	63	22	26	23	20	29
Gammelostysterier	6	14	19	16	13	13	15
Fetostysterier	47	39	28	24	18	14	16
Mysostkokerier	18	35	40	42	39	37	38
Meierier med blandet drift ..	100	96	149	156	180	191	194
Kondenseringsfabrikker	5	5	5	5	4	4	4
Samlet antall meierier ...	550	602	614	645	650	643	638

Av produksjonsmeieriene er i 1931 196 ført i de rene grupper mot 177 i 1930. Likeså har gruppen «blandet drift» øket fra 191 i 1930 til 194 i 1931. Det er således melkesalgsmeieriene og mottagelsesstasjonene som har avtatt i antall. Melkesalgsmeieriene således fra 63 i 1930 til 45 i 1931 og mottagelsesstasjonene fra 208 i 1930 til 199 i 1931. Av de rene produksjonsmeierier er der i 1931 66 smørmeierier, 32 setermeierier, 29 kombinerte smør- og ostmeierier, 15 gammelostysterier, 16 fetostysterier og 38 mysostkokerier.

7. Meieridriftens økonomiske resultater.

I følgende opgaver over hvor meget melken er utbragt i brutto og netto i de enkelte fylker har man ikke tatt med de rene kondenserings-

f a b r i k k e r, da man for disse anlegg ikke har opgaver over bruttobeløp og drifts-
utgifter som er sammenlignbare med tilsvarende opgaver for meieriene for øvrig.
Det beregnede bruttobeløp er bruttoen efter at omsetnings- og utjevningsavgift er
fratrasket eller utjevningstilskuddet er tillagt varekonto.

Fylke.	Melken er brutto utbragt i kr.	Driftsut- gifter kr.	Melken er netto utbragt i kr.	Øre pr. kg. melk.		
				Brutto- pris.	Drifts- utgift.	Netto- pris.
Østfold	8 682 895	884 850	7 798 045	16.76	1.71	15.05
Akershus og Oslo	13 724 422	3 567 838	10 156 584	21.93	5.70	16.23
Hedmark	5 294 541	855 012	4 439 529	16.57	2.68	13.89
Opland	7 626 900	1 347 314	6 279 586	16.18	2.86	13.32
Buskerud	4 279 778	626 443	3 653 335	18.23	2.67	15.56
Vestfold	4 698 118	698 484	3 999 634	18.93	2.81	16.12
Telemark	3 480 768	517 607	2 963 161	19.50	2.90	16.60
Aust-Agder	1 260 218	192 008	1 068 210	19.43	2.96	16.47
Vest-Agder	1 619 555	332 513	1 287 042	17.23	3.54	13.69
Rogaland	8 815 120	1 850 521	6 964 599	16.13	3.39	12.74
Hordaland og Bergen . .	5 103 212	1 446 999	3 656 213	19.25	5.46	13.79
Sogn og Fjordane	1 202 417	211 098	991 319	12.19	2.14	10.05
Møre	2 738 731	617 721	2 121 010	15.57	3.51	12.06
Sør-Trøndelag	4 192 821	966 233	3 226 588	17.70	4.08	13.62
Nord-Trøndelag	2 971 746	650 161	2 321 585	14.48	3.17	11.31
Nordland	1 353 721	270 634	1 083 087	18.32	3.66	14.66
Troms og Finnmark . . .	1 237 140	321 557	915 583	17.83	4.63	13.20
Riket 1931	78 282 103	15 356 993	62 925 110	17.68	3.47	14.21

Ved smørmeieriene går som regel verdien av skummetmelken ikke inn i regn-
skapene, idet hver leverandør får tilbake skummetmelk i forhold til levert melke-
mengde. For denne del av skummetmelken burde det derfor egentlig beregnes et
tillegg til tallene i foranstående tabell, men da man ikke kjenner til om der muli-
gens ved nogen andre meierier enn smørmeieriene også blir sendt skummetmelk
gratis tilbake, har man ikke gjort noget tillegg til de innsendte opgaver.

Ved smørmeieriene var der i 1931 sendt tilbake til melkeleverandørene ca. 10.1
mill. kg. skummetmelk. Efter en verdi av 2.0 øre pr. kg. utgjør det et beløp av
kr. 202 113. Dette betyr et tillegg i den foran beregnede nettopris pr. kg. av 0.05
øre. For enkelte fylker kan det bli nokså stor forskjell enten man regner med
verdien av skummetmelk eller ei. For Sogn og Fjordane vil en tilleggsberegning
for skummetmelk fra smørmeieriene utgjøre kr. 71 210 eller en økning av netto-
prisen av i alt 0,72 øre pr. kg. melk, og for Møre en økning på kr. 41 634 og 0.24
øre pr. kg. melk. I alle andre fylker med smørmeierier vil dette tillegg for verdien
av tilbakesendt skummetmelk utgjøre under 0.1 øre pr. kg. innveiet melk.

Til opgaven over hvad melken netto er utbragt i kommer i tillegg hvad der er
utbetalt fra kondenseringsfabrikkene for den direkte leverte melk. I 1931 ut-
gjør dette kr. 2 821 775. Som det fremgår av foranstående fylkesvise opgave er
den øvrige melk netto utbragt i kr. 62 925 110. Samlet for hele riket er altså

melken netto utbragt i kr. 65 746 885, svarende til 14.28 øre pr. kg. Verdien av gratis tilbakelevert skummetmelk er da ikke medregnet.

Utenom kondenseringsfabrikkene har meieriene brutto utbragt melken i kr. 78 282 103 eller 17.68 øre pr. kg. Driftsutgiftene utgjør i alt kr. 15 356 993 eller 3.47 øre pr. kg.

I følgende sammenstilling er oppgavene for 1922, 1923 og 1924 hentet fra meieriinspektørens statistikk.

År.	<i>Melken er netto utbragt i:</i>		Relativ pris ¹ når 1913 = 100.
	I alt kr.	Øre pr. kg. ¹	
1913.....	33 129 000	11.35	100.0
1922.....	84 992 865	27.64	243.5
1923.....	90 342 180	28.76	253.4
1924.....	107 167 760	33.67	296.7
1925.....	107 614 672	30.58	269.4
1926.....	77 926 436	21.16	186.4
1927.....	70 422 374	18.49	162.9
1928.....	71 989 574	18.30	161.2
1929.....	69 321 259	16.95	149.3
1930.....	70 204 783	16.42	144.7
1931.....	65 746 885	14.28	125.8

Nedgangen i nettoppris pr. kg. melk fra 1930 til 1931 er således 2.14 øre, svarende til 13.0 pct..

Av følgende sammendrag fremgår det at meieriene utenom kondenseringsfabrikkene til avbetaling på gjeld og nyanskaffelser m. v. i 1931 har brukt i alt kr. 1 731 234. Til fonds er i alt avsatt kr. 459 995. Tilsammen utgjør dette kr. 2 191 229. På den annen side har enkelte meierier hatt underskudd på driften, d. v. s. at der til melkeleverandørene er utbetalt mere enn melken er utbragt i netto. Dette underskudd var i 1931 i alt kr. 72 217. Summen for fondsopplegning m. v. blir således å redusere til kr. 2 119 012. Dette svarer til ca. 3.06 pct. av det beløp melken er utbragt i netto.

Man kan derved beregne at meieriene utenom kondenseringsfabrikkene har utbetalt til leverandørene kr. 62 925 110 ÷ kr. 2 119 012 = kr. 60 806 098, svarende til 13.74 øre pr. kg.

Ved denne beregning har man ikke kunnet ta hensyn til at enkelte meierier forrenter den innbetalte andelskapital og andre ikke. Man mangler oppgaver fra det enkelte meieri over dette forhold.

År.	Anvendt til avbetaling, nyanskaffelser m. v.	Avsatt til fonds.	Underskudd.
	Kr.	Kr.	Kr.
1926.....	1 706 365	475 223	168 586
1927.....	1 944 600	346 229	53 522
1928.....	2 195 388	362 011	45 757
1929.....	1 634 390	289 774	111 535
1930.....	1 870 798	251 326	98 482
1931.....	1 731 234	459 995	72 217

¹ For årene 1925—1929 reviderte tall.

III. De enkelte meieritypers driftsforhold.

I tabell 2 har man som omtalt på side 6 fordelt meieriene etter deres hovedproduksjon i forholdsvis skarpt adskilte grupper. Ved en noget videregående bearbeidelse av disse grupper har man søkt å belyse de forhold som har betydning for driftsresultatene.

Følgende bearbeidelser omfatter bare de meierier som har levert fullstendige oppgaver. Bearbeidelsene har vært utført på samme måte som i tidligere år. Disse spesielle bearbeidelser vil, etterhvert som forholdene tillater det, bli gjort grundigere og mere detaljerte.

1. Melkesalgsmeierier.

Gruppen omfatter de meierier som har omsatt minst 90 pct. av melken i detalj-salg som melk og fløte. Den omfatter i alt 45 meierier med en innveiet melkemengde på 23.1 mill. kg. og mottatt fra andre meierier 3.7 mill. kg. Fullstendigere oppgaver foreligger fra 19 meierier som er med i følgende bearbeidelse:

Fylke.	Antall anlegg.	Innveiet melk pr. anlegg 1 000 kg.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter i øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
				Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Akershus	3	1 355	19.68	0.52	0.19	0.37	1.29	2.37	17.31
Buskerud	4	471	20.22	0.64	0.20	0.15	0.89	1.88	18.34
Sør-Trøndelag	5	338	18.89	0.43	0.15	0.07	1.43	2.08	16.81
Andre fylker	7	618	18.04	1.20	0.37	0.41	1.95	3.93	14.11
Riket.....	19	627	19.06	0.77	0.25	0.31	1.49	2.82	16.24

Brutto- og nettoutbytte av melken samt driftsutgiftene har de siste fem år vært følgende:

	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Bruttoutbytte pr. kg.	23.50 øre.	22.31 øre.	21.31 øre.	21.49 øre.	19.06 øre.
Utgifter » »	2.94 »	3.19 »	3.13 »	2.99 »	2.82 »
Nettoutbytte » »	20.56 »	19.12 »	18.18 »	18.50 »	16.24 »

Driftsutgiftene, som i 1927 var 12.51 pct. av bruttoutbyttet, har senere relativt sett steget. De utgjorde i 1928 14.30 pct., i 1929 14.69 pct., i 1930 13.91 pct. og i 1931 14.80 pct.

Fordelingen av utgiftene de tre siste år har vært følgende:

Utgifter:	1929.		1930.		1931.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	1.15	36.7	1.06	35.5	0.77	27.3
Lys, kraft, brensel	0.30	9.6	0.33	11.0	0.25	8.9
Skatter, renter, assurance	0.33	10.5	0.37	12.4	0.31	11.0
Andre utgifter	1.35	43.2	1.23	41.1	1.49	52.8
Sum	3.13	100.0	2.99	100.0	2.82	100.0

Beregnet for alle melkesalgsmøierier i 1931 er melken brutto utbragt i 19.09 øre pr. kg. Driftsutgiftene var 3.64 øre og nettoutbyttet 15.45 øre pr. kg.

2. Melkemottagelsesstasjoner.

Disse selger melken i uforedlet stand og derav minst 90 pct. i partisalg til et annet meieri. De fleste er underavdelinger av bymeierier, men nogen få driver fritt salg til grossister. Der var i alt 199 slike anlegg i 1931. Disse har innveiet 80.5 mill. kg. melk. 151 mottagelsesstasjoner har levert så fullstendige opgaver at de er tatt med i følgende bearbeidelse:

Fylke.	Antall anlegg.	Innveiet melk pr. anlegg i 1 000 kg.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter i øre pr. kg. melk.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
				Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Østfold	9	566	16.07	0.30	0.07	0.03	1.06	1.46	14.61
Akershus	32	668	16.63	0.41	0.12	0.10	1.17	1.80	14.83
Opland	6	1 239	15.68	0.36	0.14	0.05	1.04	1.59	14.09
Buskerud	10	488	17.09	0.45	0.16	0.17	1.58	2.36	14.73
Hordaland	64	163	15.21	0.61	0.15	0.13	1.06	1.95	13.26
Sogn og Fjordane	2	124	17.63	0.63	0.11	-	2.57	3.31	14.32
Sør-Trøndelag	19	350	13.61	0.55	0.12	0.21	0.85	1.73	11.88
Nord-Trøndelag	6	324	12.92	0.40	0.08	0.11	1.13	1.72	11.20
Andre fylker	3	928	14.79	0.41	0.13	0.19	1.32	2.05	12.74
Riket	151	403	15.73	0.45	0.13	0.12	1.13	1.83	13.90

Brutto- og nettoutbytte samt driftsutgifter har ved mottagelsesstasjonene i de siste fem år vært følgende:

	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Bruttoutbytte pr. kg.	20.35 øre.	20.26 øre.	17.57 øre.	18.00 øre.	15.73 øre.
Driftsutgifter » »	2.53 »	2.30 »	2.18 »	2.02 »	1.83 »
Nettoutbytte » »	17.82 »	17.96 »	15.39 »	15.98 »	13.90 »

Driftsutgiftene, som i 1927 utgjorde 12.43 pct. av bruttoutbyttet, har for 1928 og senere år utgjort henholdsvis 11.35, 12.41, 11.22 og 11.63 pct.

Fordelingen av utgiftene de tre siste år har vært følgende:

Utgifter:	1929.		1930.		1931.	
	Øre. pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre. pr. kg.	Pct.
Lønn	0.51	23.4	0.56	27.7	0.45	24.6
Lys, kraft, brensel	0.18	8.2	0.14	7.0	0.13	7.1
Skatter, renter, assurance	0.15	6.9	0.17	8.4	0.12	6.6
Andre utgifter	1.34	61.5	1.15	56.9	1.13	61.7
Sum	2.18	100.0	2.02	100.0	1.83	100.0

For alle mottagelsesstasjoner under ett blev melken i 1931 utbragt i brutto 15.81 øre pr. kg. Driftsutgiftene var 1.73 øre, og nettoutbyttet blev således 14.08 øre pr. kg.

3. Smørmeierier.

Denne gruppe omfatter de meierier som har brukt minst 90 pct. av melken til skumming, kjerner fløten og sender skummetmelken gratis tilbake til leverandørene. Gruppen omfattet i 1931 i alt 66 meierier med 12.5 mill. kg. melk. Når undtas 3 smørmeierier i Hedmark og ett i hvert av fylkene Buskerud og Telemark, finnes alle smørmeierier i fylkene fra Hordaland til Nordland. Særlig mange smørmeierier er det i Sogn og Fjordane og Møre, med henholdsvis 32 og 16 anlegg. For 1931 har man fullstendige opgaver fra 52 meierier, som er tatt med i følgende bearbeidelse:

Fylke.	Antall meierier.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Fett pct. i helmelk.	Kg. smør pr. 100 kg. helmelk.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
						Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Hedmark	3	476	3.88	4.35	10.04	0.44	0.06	0.08	0.97	1.55	8.49
Sogn og Fjordane	25	150	3.68	4.03	8.38	0.42	0.22	0.04	0.45	1.13	7.25
Møre	13	180	3.71	4.01	8.41	0.45	0.24	0.02	0.62	1.33	7.08
Sør-Trøndelag...	4	254	3.72	4.15	10.05	0.90	0.28	0.53	0.72	2.43	10.05
Nord-Trøndelag..	2	150	3.83	4.00	9.88	0.78	0.42	0.05	0.73	1.98	7.90
Nordland	2	133	3.45	3.53	8.30	0.79	0.42	0.31	0.48	2.00	6.30
Andre fylker	3	550	3.60	4.08	14.93	0.51	0.20	0.08	0.85	1.64	13.29
Riket	52	207	3.67	4.07	9.91	0.51	0.22	0.10	0.65	1.48	8.43

Smørmeieriene er som regel små meierier. De fleste har under 200 000 kg. innveiet melk pr. år, og det er få som har over 300 000 kg.

Smørutbyttet var for 1931 beregnet til 4.07 kg. pr. 100 kg. helmelk brukt til produksjon. I 1930 var utbyttet 3.95 kg. smør pr. 100 kg. helmelk. Fettprocenten var i 1930 3.65 og i 1931 3.67.

I tillegg til det beregnede nettoutbytte må man regne verdien av den gratis tilbakesendte skummetmelk. For 1931 kan verdien av denne settes til ca. 2.0 øre pr. kg.

Brutto- og nettoutbyttet samt driftsutgiftene har ved smørmeieriene i de fem siste år vært følgende pr. kg. melk:

	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Bruttoutbytte pr. kg.	13.53 øre.	13.14 øre.	11.34 øre.	10.00 øre.	9.91 øre.
Driftsutgifter » »	1.64 »	1.52 »	1.65 »	1.45 »	1.48 »
Nettoutbytte » »	11.89 »	11.62 »	9.69 »	8.55 »	8.43 »

Driftsutgiftene, som i 1927 og 1928 utgjorde henholdsvis 12.12 og 11.57 pct. av bruttoutbyttet, har for de tre siste år 1929—1931 utgjort henholdsvis 14.52, 14.50 og 14.93 pct.

De tre siste år har følgende fordeling av driftsutgiftene:

Utgifter:	1929.		1930.		1931.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	0.50	30.3	0.50	34.5	0.51	34.4
Lys, kraft, brensel	0.24	14.5	0.20	13.8	0.22	14.9
Skatter, renter, assurance	0.11	6.7	0.10	6.9	0.10	6.8
Andre utgifter	0.80	48.5	0.65	44.8	0.65	43.9
Sum	1.65	100.0	1.45	100.0	1.48	100.0

For alle smørmeierier er driftsresultatene i 1931, beregnet pr. kg. innveiet melk, følgende: Bruttoutbytte 9.80 øre, driftsutgifter 1.45 øre og nettoutbytte 8.35 øre.

4. Setermeierier.

Gruppen omfatter meierier som får all sin melk fra setrer. Disse anlegg er derfor i drift bare om sommeren i setertiden. Driftstiden blir derfor kort. På Vestlandet er den i almindelighet 4½ à 5 måneder og på Oplandene bare 3 à 3½ måned.

Setermeieriene omfatter to helt forskjellige driftstyper. Anleggene i Hedmark har bare kumelk og produserer smør, pultost og surprim, mens de i andre fylker i de fleste tilfelle bare har geitmelk og produserer ekte geitmysost. De av anleggene som også har kumelk ved siden av geitmelken, fremstiller både ekte og blandet geitmysost. Dette er således tilfelle med setermeieriene i Opland fylke.

I 1931 var der i drift 32 setermeierier med 1.15 mill. kg. melk. Følgende opgave omfatter alle anlegg:

Fylke.	Antall.	Drifts- tid i dager.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.:		Produsert pr. 100 kg. helmelk, kg.			Melken brutto utbragt	Drifts- ut- gifter	Melken netto utbragt
			Ku- melk.	Geit- melk.	smør.	ost og kasein.	geit- mysost.			
Hedmark	4	86	30 270	—	4.23	6.62	¹ 6.43	18.46	3.73	14.73
Opland	4	104	9 240	7 889	—	—	10.80	16.81	1.90	14.91
Hordaland	3	125	32 100	105940	—	—	10.54	24.51	4.65	19.86
Sogn og Fjordane	19	139	—	27 327	—	—	10.91	23.73	4.58	19.15
Andre fylker	2	127	—	13 512	—	—	9.88	21.91	5.88	16.03
Riket.....	32	126	7 948	27 988	—	—	—	22.99	4.38	18.61

¹ Surprim.

Driftsresultatene for setermeieriene er meget gunstige, særlig gode er resultatene for setermeieriene på Vestlandet. Bruttoutbyttet ligger høiere enn for de andre landsdeler og andre meierier.

5. Fetostysterier.

Gruppen omfatter de meierier som har brukt minst 90 pct. av den innveiede melk til ysting av fetost. Den omfattet i 1931 16 meierier med 9.6 mill. kg. innveiet melk og 0.9 mill. kg. mottatt fra andre meierier. Følgende bearbeidelse omfatter 11 meierier:

Fylke.	Antall meie- rier.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Fett pct. i melk.	Produsert pr. 100 kg. helmelk, kg.		
				fetost.	flote- mysost.	mysost.
Rogaland	2	109	3.55	10.66	—	6.18
Nord-Trøndelag	6	258	3.65	8.60	1.20	6.10
Andre fylker	3	916	3.60	8.89	2.30	4.50
Riket.....	11	410	3.60	9.05	1.79	5.35

Foruten denne produksjon er der i Nord-Trøndelag og for «andre fylker» produsert en ubetydelighet av smør; henholdsvis 0.11 og 0.15 kg. pr. 100 kg. helmelk.

De økonomiske resultater av driften ved fetostysteriene var følgende:

Fylke.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
		Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Rogaland.....	14.34	1.50	1.03	1.30	0.98	4.81	9.53
Nord-Trøndelag	12.89	1.41	0.87	0.60	1.18	4.06	8.83
Andre fylker	12.40	1.06	0.71	0.18	1.20	3.15	9.25
Riket	12.66	1.20	0.78	0.38	1.18	3.54	9.12

Brutto- og nettoutbyttet for melken samt driftsutgiftene har vært følgende i de fem siste år:

	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Bruttoutbytte pr. kg.	20.71 øre.	20.67 øre.	17.21 øre.	17.46 øre.	12.66 øre
Driftsutgifter » »	5.46 »	5.33 »	4.91 »	4.70 »	3.54 »
Nettoutbytte » »	15.25 »	15.34 »	12.30 »	12.76 »	9.12 »

Den store nedgang i bruttoutbyttet pr. kg. melk finner sin forklaring i det store prisfall på fetost som fant sted fra 1930 til 1931.

Den av meieriene opnådde pris pr. kg. schweizerost var således i 1930 kr. 2.05 og i 1931 kr. 1.78. For helfet goudaost opnåddes i 1930 og 1931 henholdsvis kr. 1.56 og 1.17 pr. kg. og for halvfet nøkkelost kr. 1.05 i 1930 og kr. 0.77 i 1931.

Driftsutgiftene utgjorde i 1927 26.36 pct. av bruttoutbyttet og sank til 25.79 pct. i 1928, men steg igjen til 28.53 pct. i 1929. Procenten for driftsutgiftene var i 1930 26.92 og i 1931 27.96. Fordelingen av utgiftene de tre siste år har vært følgende:

Utgifter:	1929.		1930.		1931.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	1.63	33.2	1.47	31.3	1.20	33.9
Lys, kraft, brensel	0.97	19.7	0.97	20.6	0.78	22.1
Skatter, renter, assurance.	0.99	20.2	0.65	13.8	0.38	10.7
Andre utgifter	1.32	26.9	1.61	34.3	1.18	33.3
Sum	4.91	100.0	4.70	100.0	3.54	100.0

6. Mysostkokerier.

Gruppen omfatter de meierier som bruker minst 90 pct. av den innveiede melk til fremstilling av ekte og blandet geitmysost og fløtemysost. Anleggene i Gudbrandsdalen bruker som regel ostestoffet til kasein. I de andre distrikter blir ostestoffet brukt til fremstilling av mager nøkkelost (sjelden annen ost) eller sendt

tilbake til melkeleverandørene. I dette siste tilfelle er ostestoffet ikke med i den beregnede produksjonsmengde pr. 100 kg. helmelk.

I 1931 har man 38 mysostkokerier med en samlet innveiet melkemengde av 19.2 mill. kg. I Opland fylke hadde man 25 mysostkokerier. Følgende bearbeidelse omfatter 30 meierier, derav 19 fra Opland fylke. Mysostkokeriene i Opland har man på samme måte som tidligere delt i tre grupper etter mengden av innveiet melk, nemlig over 880 000 kg., mellom 350 000 og 650 000 kg. og under 300 000 kg. pr. anlegg og år.

Fylke.	Antall meierier.	Fett- pet. i melk.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.			Produsert pr. 100 kg. helmelk.	
			Ku- melk.	Geit- melk.	I alt.	Kasein og mager- ost. ¹	Geit- mys- ost. ¹
						Kg.	Kg.
Opland (over 880 000 kg.)	7	3.67	1 233	188	1 420	5.43	10.75
» (350 000—650 000 kg.)	5	3.66	433	73	506	3.85	10.77
» (under 300 000 kg.)	7	3.55	137	25	162	3.59	10.70
Tilsammen for Opland	19	3.63	618	98	716	4.97	10.75
Sogn og Fjordane	2	3.65	63	15	78	0.68	10.85
Møre	3	3.20	95	25	120	2.50	11.06
Troms og Finnmark	3	—	182	127	309	3.97	9.30
Andre fylker	3	3.53	195	99	294	2.96	11.08
Riket	30	3.51	443	88	531	4.70	10.70

¹ Fløtemysost medregnet.

Produksjonsutbyttet pr. 100 kg. helmelk brukt til produksjon er noget mindre i 1931 enn i 1930, da det beregnede utbytte av geitmysost var 10.99 kg. pr. 100 kg. helmelk.

De økonomiske resultater er følgende:

Fylke.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
		Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurans.	Andre utgif- ter.	I alt.	
Opland (over 880 000 kg.)	13.94	0.77	0.72	0.17	1.08	2.74	11.20
» (350 000—650 000 kg.)	15.11	1.30	1.13	0.72	1.33	4.48	10.63
» (under 300 000 kg.)	12.37	1.20	1.08	1.36	0.88	4.52	7.85
Tilsammen for Opland	14.03	0.91	0.83	0.37	1.11	3.22	10.81
Sogn og Fjordane	14.39	1.56	1.50	0.67	1.37	5.10	9.29
Møre	16.47	1.33	1.57	0.31	0.47	3.68	12.79
Troms og Finnmark	12.76	1.60	0.84	1.97	0.99	5.40	7.36
Andre fylker	16.59	1.57	1.21	0.66	1.81	5.25	11.34
Riket	14.15	1.00	0.87	0.48	1.13	3.48	10.67

Brutto- og nettoutbyttet samt driftsutgiftene har i de siste fem år vært følgende:

	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Bruttoutbytte pr. kg.	23.65 øre.	20.68 øre.	18.32 øre.	18.17 øre.	14.15 øre.
Driftsutgifter » »	4.54 »	4.02 »	3.45 »	3.61 »	3.48 »
Nettoutbytte » »	19.11 »	16.66 »	14.87 »	14.56 »	10.67 »

Driftsutgiftene har i forhold til bruttoutbyttet for årene 1927—1931 utgjort henholdsvis 19.20, 19.42, 18.81, 19.87 og 24.66 pct. Driftsutgiftene, som de fire år 1927—1930 var ganske jevne i forhold til bruttoutbyttet, har i 1931 hatt en betydelig relativ stigning. Årsaken ligger i det sterke prisfall på produktene som fant sted i løpet av 1931. Mens gjennomsnittsprisen som meieriene oppnådde i 1930 for blandet geitmysost var kr. 1.42 pr. kg., oppnådde meieriene i 1931 bare kr. 1.10 pr. kg. Utgiftenes fordeling de tre siste år har vært følgende:

Utgifter:	1929.		1930.		1931.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	1.07	31.0	1.10	30.5	1.00	28.7
Lys, kraft, brensel	0.84	24.4	0.86	23.8	0.87	25.0
Skatter, renter, assurance.	0.45	13.0	0.44	12.2	0.48	13.8
Andre utgifter	1.09	31.6	1.21	33.5	1.13	32.5
Sum	3.45	100.0	3.61	100.0	3.48	100.0

Utbyttet pr. 100 kg. helmelk brukt til produksjon varierer ikke svært meget, når undtas anleggene i Troms, som har et betydelig lavere produksjonsutbytte enn de andre anlegg. Det økonomiske utbytte derimot viser større utslag både i bruttoutbytte og driftsutgifter. Anleggene i Møre fylke og de som er samlet under «Andre fylker» har det største bruttoutbytte i øre pr. kg. melk.

Ved disse anlegg utgjør fremstillingen av ekte geitmysost en relativt stor del av den samlede mysostproduksjon, og dette har sikkert vært medvirkende til det høie bruttoutbytte. Det har dog ikke vært den eneste faktor. Anleggene i Sogn og Fjordane har således forholdsvis like stor produksjon av ekte geitmysost, men har allikevel lavere bruttoutbytte. Dette er endog mindre enn bruttoutbyttet for de mellomstore anlegg i Opland fylke, som produserer forholdsvis betydelig mindre av den ekte ost.

Ser man på opdelingen etter mengden av innveiet melk, legger man først merke til at bruttoutbyttet hos den mellomste gruppe ligger høiere enn for de andre to gruppene. De største meieriene har dog så meget mindre driftsutgifter at nettoutbyttet for disse blir høiest. Driftsutgiftene er omtrent de samme for de minste og de mellomstore anlegg. Fordelingen av utgiftene er dog høist forskjellig. Men da de mellomstore meieriene har det høieste bruttoutbytte, får også denne gruppe et større nettoutbytte enn de små anleggene. Sluttresultatet av opdelingen etter

størrelsen av anleggene blir at de største anlegg blir de mest lønnsomme. Setter man således nettoutbyttet ved de største meierier til 100, er dette ved de mellomstore 95 og ved små 70.

7. Kombinerte smør- og ostmeierier.

Denne gruppe omfatter de meierier som bruker minst 90 pct. av melken til kjerning eller ysting av fetost, og som ikke er tatt med i nogen annen gruppe. I 1931 omfattet gruppen 29 meierier med en innveiet melkemengde av 22.1 mill. kg. Disse meierier har man vesentlig i Trøndelagsfylkene og i Rogaland. Følgende bearbeidelse omfatter 24 meierier:

Fylke.	Antall meierier.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Melken brutto utbragt i ore pr. kg.	Driftsutgifter, ore pr. kg.					Melken netto utbragt i ore pr. kg.
				Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Rogaland	6	1 337	12.35	0.80	0.34	0.45	1.26	2.85	9.49
Sør-Trøndelag	4	294	12.09	1.16	1.01	0.49	1.37	4.03	8.06
Nord-Trøndelag ...	10	355	13.93	1.41	0.82	0.53	1.52	4.28	9.65
Andre fylker	4	1 646	11.69	0.52	0.22	0.29	0.76	1.79	9.90
Riket.....	24	805	12.40	0.84	0.43	0.41	1.14	2.82	9.58

Der er for denne gruppe ikke foretatt nogen beregninger over produksjonen, fordi sammensetningen av denne veksler ganske meget fra meieri til meieri. På grunnlag av oppgavene i tabellen fremgår det at Trøndelagsmeieriene, som er betydelig mindre enn de andre meierier, har de høieste driftsutgifter. Særlig viser dette sig på den del av utgiftene som går til lønn og lys, kraft og brensel.

Brutto- og nettoutbyttet samt driftsutgiftene har i de siste fem år vært følgende:

	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Bruttoutbytte pr. kg.	19.55 ore.	19.25 ore.	17.33 ore.	16.15 ore.	12.40 ore.
Driftsutgifter » »	5.13 »	4.64 »	4.65 »	4.34 »	2.82 »
Nettoutgifter » »	14.42 »	14.61 »	12.68 »	11.81 »	9.58 »

Driftsutgiftene, som i 1927 var 26.24 pct. av bruttoutbyttet, utgjorde i 1928 24.06 pct., i 1929 26.83 pct., i 1930 26.87 pct. og i 1931 22.74 pct.

Fordelingen av utgiftene pr. kg. melk i de tre siste år har vært følgende:

	1929.		1930.		1931.	
Utgifter:	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn.....	1.36	29.2	1.27	29.3	0.84	29.8
Lys, kraft, brensel	0.72	15.5	0.71	16.4	0.43	15.3
Skatter, renter, assurance .	0.99	21.3	0.74	17.0	0.41	14.5
Andre utgifter	1.58	34.0	1.62	37.3	1.14	40.4
Sum	4.65	100.0	4.34	100.0	2.82	100.0

For alle meierier som er regnet med i denne gruppe er bruttoutbyttet beregnet til 12.68 øre pr. kg. melk, driftsutgiftene til 2.90 øre og nettoutbyttet til 9.78 øre.

8. Gammelostysterier.

I denne gruppe er tatt med de meierier som bruker minst 90 pct. av melken til kjerning og yster gammelost av skummetmelken. Gruppen omfatter 15 meierier med 4.9 mill. kg. innveiet melk. Av disse ligger 9 i Hordaland, 5 i Sogn og Fjordane og 1 i Rogaland.

Foruten deling av materialet etter fylkene har man også foretatt en opdeling etter mengden av innveiet melk i tre grupper, nemlig meierier med over 490 000 kg. melk, mellom 175 000 og 330 000 kg. og de som har under 150 000 kg. Følgende bearbeidelse omfatter alle gammelostysterier:

Fylke.	Antall meierier.	Driftstid i måneder.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Fettpct. i helmelk.	Produsert pr. 100 kg. helmelk, kg.	
					smør.	gammelost.
Over 490 000 kg.	5	8 ³ / ₄	661	3.56	3.93	4.03
175 000—330 000 kg.	4	8 ¹ / ₄	257	3.62	3.76	4.12
Under 150 000 kg.	6	6 ³ / ₄	99	3.54	3.75	3.85
Hordaland	9	8	392	3.57	3.95	3.95
Sogn og Fjordane	5	7	244	3.49	3.71	4.33
Riket	15	7 ³ / ₄	328	3.55	3.88	4.03

Driftstiden for gammelostysteriene er kort, til dels under 7 måneder. Det fremgår av oppgaven foran at produksjonsutbyttet pr. 100 kg. melk er lavest ved de minste meierier og høiest ved de største. Forskjellen er dog ikke særlig stor.

De økonomiske resultater i 1931 var følgende:

Fylke.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
		Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Over 490 000 kg.	16.81	0.80	0.39	0.13	1.44	2.76	14.05
175 000—330 000 kg.	13.99	0.95	0.50	0.38	0.97	2.80	11.19
Under 150 000 kg.	14.32	0.91	0.55	0.37	0.72	2.55	11.77
Hordaland	16.99	0.88	0.43	0.18	1.51	3.00	13.99
Sogn og Fjordane	13.27	0.70	0.40	0.23	0.58	1.91	11.36
Riket	15.92	0.85	0.43	0.21	1.25	2.74	13.18

Disse opgaver viser at de største meierier har gitt det beste utbytte, mens de mellemstore anlegg har de dårligste resultater. Driftsutgiftene pr. kg. melk er der ikke stor forskjell på for de forskjellige grupper. Det er forskjellen i bruttoutbyttet som har vist det største utslag.

Brutto- og nettoutbytte samt driftsutgifter i de siste fem år har vært følgende:

	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Bruttoutbytte pr. kg.	19.59 øre.	19.86 øre.	18.50 øre.	17.04 øre.	15.92 øre.
Driftsutgifter » »	3.11 »	3.05 »	2.73 »	2.87 »	2.74 »
Nettoutbytte » »	16.48 »	16.81 »	15.77 »	14.17 »	13.18 »

Driftsutgiftene disse år har utgjort henholdsvis 15.88, 15.35, 14.76, 16.84 og 17.21 pct. av bruttoutbyttet. Der var således en merkbar nedgang i driftsutgiftene fra 1927 til 1929. Senere har det vært en betydelig stigning.

Fordelingen av utgiftene pr. kg. melk i de tre siste år har vært følgende:

Utgifter:	1929.		1930.		1931.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	0.93	34.1	0.95	33.1	0.85	31.0
Lys, kraft, brensel	0.40	14.6	0.42	14.6	0.43	15.7
Skatter, renter, assurance.	0.28	10.3	0.33	11.5	0.21	7.7
Andre utgifter	1.12	41.0	1.17	40.8	1.25	45.6
Sum	2.73	100.0	2.87	100.0	2.74	100.0

9. Kondenseringsfabrikker.

Der var i drift 4 kondenseringsfabrikker i 1931. Dessuten har der også foregått noen kondensering ved et par meierier.

10. Sammendrag.

I de følgende tabeller har man samlet de viktigste opgaver til belysning av de økonomiske forhold for de enkelte rene driftstyper. Der er sammenligning både mellom de enkelte driftstyper for 1931 og mellom opgaver fra tidligere år.

Driftsresultatene i 1931 for de enkelte driftstyper var følgende:

Fylke.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
			Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Melkesalgsmeierier	627	19.06	0.77	0.25	0.31	1.49	2.82	16.24
Melkemottagelsesstasjoner	403	15.73	0.45	0.13	0.12	1.13	1.83	13.90
Smørmeierier	207	9.91	0.51	0.22	0.10	0.65	1.48	8.43
Setermeierier	36	22.99	1.64	1.24	0.41	1.09	4.38	18.61
Fetostysterier	410	12.66	1.20	0.78	0.38	1.18	3.54	9.12
Mysostkokerier	531	14.15	1.00	0.87	0.48	1.13	3.48	10.67
Komb. smør- og ostmeierier	805	12.40	0.84	0.43	0.41	1.14	2.82	9.58
Gammelostysterier	328	15.92	0.85	0.43	0.21	1.25	2.74	13.18

For smørmeierienes vedkommende må man i tillegg til det beregnede nettoutbytte regne med verdien av den til leverandørene gratis tilbakesendte skummetmelk, for 1931 anslått til ca. 2.0 øre pr. kg.

Den prosentvise fordeling av utgiftene for de forskjellige grupper har i 1931 vær følgende:

Gruppe.	Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assuranse.	Andre utgifter.	I alt utgifter.
Melkesalgsmeierier	27.3	8.9	11.0	52.8	100.0
Melkemottagelsesstasjoner	24.6	7.1	6.6	61.7	100.0
Smørmeierier	34.4	14.9	6.8	43.9	100.0
Setermeierier	37.5	28.3	9.3	24.9	100.0
Fetostysterier	33.9	22.1	10.7	33.3	100.0
Mysostkokerier	28.7	25.0	13.8	32.5	100.0
Kombinerte smør- og ostmeierier ..	29.8	15.3	14.5	40.4	100.0
Gammelostysterier	31.0	15.7	7.7	45.6	100.0

Nettoutbyttet pr. kg. melk for de enkelte driftstyper er i den følgende tabell stillet sammen med opgaver fra de senere år. For 1924 har man brukt meieriinspektørens opgave over nettomelkpriser, trykt i landbruksdirektørens beretning. Opgavene for kondenseringsfabrikkene gjelder for alle år hvad der er utbetalt til de direkte leverandører.

	1924.	1925.	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.
Melkesalgsmeierier	35.7	35.3	25.3	20.56	19.12	18.18	18.50	16.24
Melkemottagelsesstasjoner.....	34.3	30.8	21.5	17.82	17.96	15.39	15.98	13.90
Smørmeierier	21.4	18.3	13.4	11.89	11.62	9.69	8.55	8.43
Setermeierier	-	32.8	25.7	23.50	21.19	19.73	20.50	18.61
Fetostysterier.....	} 30.3	23.2	15.4	15.25	15.34	12.30	12.76	9.12
Mysostkokerier.....		29.6	19.6	19.11	16.66	14.87	14.56	10.67
Komb. smør- og ostmeierier ..	30.7	24.4	14.7	14.42	14.61	12.68	11.81	9.58
Gammelostysterier	26.0	26.5	18.0	16.48	16.81	15.77	14.17	13.18
Kondenseringsfabrikker	35.6	31.6	20.8	17.17	16.90	17.05	17.08	15.78

Det Statistiske Centralbyrå, Oslo i april 1933.

Gunnar Jahn.

S. Skappel.

Tabell 1. Antall meierier, deres beliggenhet, driftsform og driftstid.

Fylke.	Antall meierier i alt.	Derav		Drevet av		Antall meierier med oppgitt driftstid.			
		by.	land.	eierner.	forpakter.	under 6 mnd.	6—9 mnd.	9—11 mnd.	12 mnd.
Østfold	45	5	40	39	6	—	1	—	44
Akershus og Oslo	78	7	71	69	9	—	—	—	78
Hedmark	29	2	27	28	1	5	2	5	17
Opland	50	2	48	47	3	7	8	3	32
Buskerud	38	2	36	37	1	—	1	—	37
Vestfold	23	8	15	21	2	—	—	—	23
Telemark	10	6	4	10	—	—	—	—	10
Aust-Agder	5	4	1	5	—	—	—	—	5
Vest-Agder	12	4	8	12	—	1	—	—	11
Rogaland	36	8	28	33	3	—	—	—	36
Hordaland og Bergen ..	95	5	90	95	—	6	6	4	79
Sogn og Fjordane	73	1	72	73	—	22	9	3	39
Møre	34	7	27	32	2	3	—	6	25
Sør-Trøndelag	43	2	41	38	5	—	1	3	39
Nord-Trøndelag	41	3	38	36	5	—	—	—	41
Nordland	14	2	12	14	—	1	3	—	10
Troms og Finnmark	12	3	9	8	4	1	—	1	10
Riket 1931	638	71	567	597	41	46	31	25	536
— 1930	643	74	569	598	45	34	45	50	514
— 1929	650	75	575	607	43	46	32	22	550
— 1928	645	75	570	596	49	40	36	28	541
— 1927	614	72	542	556	58	19	28	32	535
— 1926	619	69	550	561	58	23	50	44	502
— 1925	602	62	540	557	45	16	33	52	494

Tabell 2. Meieriene fordelt etter produksjonsretning.

Fylke.	Melkesalg.		Smørmeierier.	Seiermeierier.	Komb. smør- og ostmeierier	Gammel-ost-ysterier.	Fetostysterier.	Mysostkokerier.	Meierier med blandet drift.	Kondensseringsfabrikker.
	Melkesalgmeierier.	Mottagel-sessfabrikasjoner.								
Østfold	4	22	—	—	2	—	2	—	14	1
Akershus og Oslo ..	9	52	—	—	—	—	—	—	17	—
Hedmark	2	1	3	4	1	—	—	1	16	1
Opland	—	6	—	4	—	—	—	25	15	—
Buskerud	7	17	1	—	—	—	1	—	12	—
Vestfold	1	2	—	—	1	—	1	—	17	1
Telemark	1	—	1	—	—	—	—	—	8	—
Aust-Agder	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Vest-Agder	1	—	—	1	2	—	1	—	7	—
Rogaland	1	1	—	—	9	1	4	1	19	—
Hordaland og Bergen	6	68	3	3	—	9	—	1	5	—
Sogn og Fjordane ..	—	2	32	19	—	5	1	2	12	—
Møre	3	1	16	1	—	—	—	3	10	—
Sør-Trøndelag	7	20	4	—	4	—	—	—	8	—
Nord-Trøndelag	2	6	3	—	10	—	6	—	13	1
Nordland	—	1	3	—	—	—	—	1	9	—
Troms og Finnmark	1	—	—	—	—	—	—	4	7	—
Riket 1931	45	199	66	32	29	15	16	38	194	4
— 1930	63	208	59	34	20	13	14	37	191	4
— 1929	74	196	62	41	23	13	18	39	180	4
— 1928	75	207	63	31	26	16	24	42	156	5
— 1927	71	216	55	9	22	19	28	40	149	5
— 1926	70	231	56	11	32	19	34	34	127	5
— 1925	51	244	49	6	63	14	39	35	96	5

Tabell 3. Innveiet melkemengde samt tilbake-

Nr.	Fylke.	Innveiet fra egne leverandører kg.			Mottatt
		kumelk.	geitmelk.	flote.	helmelk.
1	Østfold	56 420 341	—	2 051	829 337
2	Akershus og Oslo	62 588 297	—	—	52 898 760
3	Hedmark	40 354 787	145 747	—	869 763
4	Opland	44 418 733	2 713 634	28	516 280
5	Buskerud	23 421 070	57 015	—	928 331
6	Vestfold	28 663 017	—	—	1 021 991
7	Telemark	17 850 083	—	—	454 178
8	Aust-Agder	6 485 225	—	—	300
9	Vest-Agder	9 385 714	14 708	—	168 812
10	Rogaland	54 530 560	129 956	—	386 576
11	Hordaland og Bergen	26 119 711	395 997	—	10 859 302
12	Sogn og Fjordane	9 077 413	788 411	—	83 300
13	Møre	17 191 732	353 505	36 981	537 836
14	Sør-Trøndelag	23 689 022	—	—	8 774 106
15	Nord-Trøndelag	21 337 082	55 079	—	1 402 420
16	Nordland	7 181 978	189 299	15 969	462 714
17	Troms og Finnmark	6 335 018	604 043	—	38 550
	Riket 1931	455 049 783	5 447 394	55 029	80 232 556
	— 1930	422 476 468	5 172 414	27 022	80 292 245
	— 1929	403 993 281	4 873 070	33 471	78 403 293
	— 1928	389 423 693	4 002 237	31 248	77 367 344
	— 1927	377 448 087	3 282 318	34 403	73 582 402
	— 1926	365 740 905	2 566 534	15 935	74 720 863
	— 1925	349 396 873	2 431 991	39 876	75 585 592

Tabell 4. Produksjon av

Nr.	Fylke.	Smør.	Schwei- zerost.	Edamer- ost.	goudaost		Nøkkelost			
					helfet.	halvfet.	helfet.	halvfet.	kvart- fet.	mager.
1	Østfold	411 081	—	1 813	416 210	55 962	31 816	50 493	35 476	57 775
2	Akershus og Oslo	145 757	43 471	6 017	75 811	12 717	4 334	101 243	22 014	137 159
3	Hedmark	727 233	600	3 563	217 183	206 604	5 532	137 262	72 949	129 628
4	Opland	391 397	149 410	570	331 238	61 270	14 358	73 028	38 367	141 880
5	Buskerud	220 861	35 725	3 563	226 426	10 167	930	33 555	41 682	31 777
6	Vestfold	313 910	31 913	9 449	167 614	7 017	11 794	178 388	114 390	43 402
7	Telemark	328 902	—	—	49 063	7 593	6 087	20 814	12 664	87 546
8	Aust-Agder	109 692	—	2 064	41 521	1 001	2 350	44 287	44 092	26 042
9	Vest-Agder	115 687	—	38 024	141 954	17 550	7 430	45 613	76 864	31 058
10	Rogaland	785 420	24 981	117 789	1 075 954	169 717	36 627	181 193	35 034	6 252
11	Hordaland og Bergen	248 651	7 100	6 608	91 418	22 120	1 203	85 655	42 913	29 684
12	Sogn og Fjordane	52 340	—	22 509	34 720	1 399	265	—	395	1 010
13	Møre	297 012	—	937	73 283	111 668	2 418	273 411	44 998	39 444
14	Sør-Trøndelag	359 309	—	3 667	61 043	241 227	—	10 265	10 481	42 776
15	Nord-Trøndelag	208 841	282 330	21 602	216 714	269 480	1 764	15 437	35 852	32 584
16	Nordland	52 340	—	117	176 278	52 651	—	2 465	9 732	23 689
17	Troms og Finnmark	25 224	—	868	179 802	48 419	130	4 700	2 310	37 359
	Riket 1931	6 019 589	575 530	239 160	3 576 232	1 296 562	127 038	1 257 809	640 213	899 065
	— 1930	3 945 164	540 998	211 558	2 887 009	734 892	128 582	1 373 822	628 999	836 909
	— 1929	3 767 517	464 395	164 062	2 436 447	805 375	72 426	913 289	715 305	841 436
	— 1928	3 298 877	405 061	—	2 700 605	726 506	88 688	1 053 996	779 102	968 043
	— 1927	3 245 901	381 813	—	2 632 728	686 806	62 375	896 520	746 314	1 005 954
	— 1926	3 355 202	462 809	—	2 487 322	601 497	67 606	576 437	725 267	1 196 191
	— 1925	2 667 596	402 350	—	3 033 959	601 108	—	895 705	898 239	843 512

levering av skummetmelk og myse m. v.

fra andre meierier kg.		Tilbakelevert til leverandørene kg.		Foret op på meieriene kg.		Ikke nyttet myse kg.	Nr.
skummetmelk.	flote.	skummetmelk.	myse.	skummetmelk	myse.		
7 778	1 827	13 247 395	3 222 755	100 786	4 800	215 000	1
821 607	2 130 742	17 093 947	3 984 256	122 409	—	—	2
945 850	79 833	9 545 746	7 476 406	—	—	556 450	3
—	19 843	6 312 419	3 908 846	—	—	388 400	4
133 424	4 524	3 179 808	1 040 332	26 765	473 745	132 400	5
5 850	2 131	5 740 376	1 501 775	293 359	213 991	10 000	6
—	13 135	5 810 902	474 400	—	—	—	7
250	350	1 602 917	280 000	—	—	78 555	8
—	—	775 120	371 429	174 340	124 490	400 000	9
22 300	1 400	8 635 656	5 708 954	391 547	2 188 924	170 000	10
55	35 236	2 014 845	1 831 135	—	—	—	11
—	—	4 908 066	562 937	—	—	2 000	12
—	4 110	3 190 880	366 432	10 525	16 210	—	13
84 929	79 472	4 906 243	428 153	278 288	242 850	—	14
165	183	2 432 041	1 410 776	68 435	145 450	607 500	15
—	—	396 398	183 530	—	73 000	820 000	16
—	7 984	199 251	16 500	5 876	17 655	175 000	17
2 022 208	2 380 770	89 992 010	32 768 616	1 472 330	3 501 115	3 555 305	
2 404 271	1 751 204	49 857 665	21 017 925	1 060 272	2 799 323	1 910 669	
3 399 230	2 393 357	41 617 560	16 344 082	743 453	3 395 218	3 125 606	
4 263 064	2 204 818	36 908 127	15 338 949	410 699	2 615 583	2 209 705	
4 180 680	1 862 655	37 738 207	17 203 133	488 602	1 965 190	2 765 660	
4 500 562	2 458 757	34 355 472	14 986 444	170 295	1 563 700	1 475 450	
1 641 379	1 317 737	19 298 157	8 036 785	159 786	1 127 545	1 028 130	

smør, ost og mysost i kg.

Pultost.	Gam- melost.	Andre ostsorter.	Kasein.	Geitmysost		Flotemysost		Mysost.	Prim.	Nr.
				ekte.	blandet.	helfet.	halvfet.			
23 473	—	—	—	—	—	3 052	22 301	77 248	77 733	1
230 368	—	4 126	—	—	—	1 315	15 719	20 952	26 657	2
313 005	—	—	29 886	6 526	106 891	2 374	58 135	156 915	42 266	3
67 059	—	7 611	786 046	82 222	2 113 953	358	51 371	51 317	13 461	4
35 041	—	1 584	7 340	4 028	87 542	—	27 542	78 474	20 730	5
28 438	—	2 817	—	—	—	12 045	15 747	108 353	31 209	6
22 498	—	317	—	—	—	—	—	11 997	57 377	7
15 237	—	—	—	—	—	—	1 664	43 926	9 688	8
8 584	—	—	—	1 000	14 839	317	23 455	68 830	10 013	9
183 925	5 211	15 900	—	8 649	47 634	361	127 032	312 713	7 522	10
7 997	164 710	—	5 026	45 593	14 986	27 983	1 802	54 120	4 560	11
40	51 367	21 740	—	86 621	15 653	31 402	6 074	9 612	990	12
7 523	2 098	3 345	10 312	28 172	95 204	3 990	55 324	235 770	21 285	13
620	17 832	4 840	457	—	2 900	3 781	57 426	87 531	10 191	14
131	—	1 008	—	—	96 812	18 294	119 096	269 729	14 800	15
1 795	4 696	1 124	—	16 512	25 922	5 000	7 787	95 254	15 627	16
1 110	—	2 050	3 039	51 467	89 662	1 385	18 491	83 884	1 757	17
946 844	245 914	66 462	842 106	330 790	2 711 998	111 657	608 966	1 766 625	365 866	
852 110	205 968	86 775	1 271 206	277 413	2 728 600	63 392	665 076	1 990 786	417 683	
869 023	240 203	74 349	1 419 871	236 689	2 788 997	101 364	590 505	2 120 601	454 836	
731 489	241 148	116 891	1 076 291	187 544	2 474 441	98 282	577 117	2 544 895	401 443	
694 568	236 525	76 729	1 393 057	135 255	2 557 256	233 493	481 972	2 552 275	366 985	
765 141	207 596	97 029	822 090	105 399	1 915 668	150 388	354 634	2 562 731	332 089	
700 925	201 878	163 818	679 431	[1 988	610]	190 938	322 821	3 330 880	536 100	

Tabell 5. Melkens fettinnhold, avregningsformer og meierienes fordeling på størrelsesgrupper.

Fylke.	Gjen- nem- snittl. fettprøt.	Antall meierier med fettprøt. i melken.					Antall meierier			Antall meierier med innveiet kg. melk pr. år.						
		inntil 3.25	3.26— 3.50.	3.51— 3.75.	3.76— 4.00.	4.01 og merc.	Ikke oppgitt.	betaler melken etter		an- vender reduk- tase- prøve.	Under 100000, 100000.	100000- 200000, 500000.	200000- 500000, 500000.	1 mill.- 2 mill.	over 2 mill.	
								fett- inn- hold.	annen be- talings- måte.							
Østfold	3.58	—	6	26	—	—	13	32	13	21	4	5	11	12	5	8
Akershus og Oslo	3.68	—	4	50	11	—	13	65	13	53	2	8	25	27	12	4
Hedmark	3.71	1	—	14	6	—	8	18	11	5	5	1	6	10	1	6
Opland	3.64	—	6	33	4	—	7	43	7	14	8	3	12	9	12	6
Buskerud	3.64	1	2	20	2	—	13	23	15	10	4	5	11	14	2	2
Vestfold	3.50	—	7	9	—	—	7	13	10	8	—	3	6	3	6	5
Telemark	3.56	—	2	7	—	—	1	6	4	4	1	—	—	4	2	3
Aust-Agder	3.62	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	1	1	2	1
Vest-Agder	3.77	—	—	7	2	—	2	10	2	3	—	2	3	3	2	1
Rogaland	3.71	—	2	12	14	—	7	29	7	15	2	4	8	9	7	6
Hordaland og Bergen	3.65	—	11	53	18	—	13	84	11	4	43	21	17	12	—	2
Sogn og Fjordane	3.63	—	12	25	12	—	24	56	17	2	35	21	16	1	—	—
Møre	3.62	1	4	17	3	—	9	27	7	3	9	7	15	—	—	2
Sør-Trøndelag	3.68	—	2	22	9	—	10	34	9	6	3	9	17	9	3	2
Nord-Trøndelag	3.66	—	3	28	4	—	6	36	5	4	—	9	19	9	3	1
Nordland	3.51	—	5	4	—	—	5	12	2	1	2	3	5	2	2	—
Troms og Finnmark ..	3.52	—	5	6	—	—	1	12	—	4	2	—	6	2	2	—
Riket 1931	3.63	3	71	338	85	2	139	505	133	157	121	101	178	127	62	49
— 1930	3.63	4	96	315	89	1	138	499	144	152	129	100	188	128	53	44
— 1929	3.63	5	88	294	83	1	179	458	192	128	137	108	188	121	52	44
— 1928	3.58	4	132	275	42	—	192	429	216	123	125	111	198	128	42	41
— 1927	3.58	4	79	174	33	—	324	352	262	58	106	111	197	116	48	36
— 1926	3.58	6	96	238	34	—	245	307	312	42	112	126	185	118	42	36
— 1925	3.53	12	143	180	14	—	253	289	313	15	105	114	185	123	40	35

Tabell 6. Salg av melk.

Fylke.	Av meierienes innveiede melkemengde gikk i alt til direkte salg, kg.					Fra bymeieriene solgtes i alt, kg.				Salgets procentvise fordeling ved bymeierier med fullstendige oppgaver:		
	hmelk.	skummet-melk.	fløte.	i alt.	pet. av inn-veiet melk.	hmelk.	skummet-melk.	fløte.	i alt.	hel-	skummet-	fløte.
										melk.	melk.	
Østfold	17 252 631	5 402 513	944 627	23 599 771	42	3 937 901	2 424 981	598 095	6 960 977	56	35	9
Akershus og Oslo	16 080 097	11 663 655	3 258 156	31 001 908	50	37 043 641	10 156 489	3 935 959	51 136 089	72	20	8
Hedmark	3 142 151	1 371 820	906 945	5 420 916	13	1 111 632	678 075	136 298	1 926 005	58	35	7
Opland	7 200 115	1 442 968	494 246	9 137 329	19	1 140 308	633 082	117 149	1 890 539	60	34	6
Buskerud	9 679 735	2 697 596	605 457	12 982 788	55	730 000	850 000	183 000	1 763 000	-	-	-
Vestfold	5 709 514	2 593 207	748 013	9 050 734	32	4 235 147	1 935 528	560 203	6 730 878	63	29	8
Telemark	4 845 883	2 488 376	453 914	7 788 173	44	4 879 313	2 327 418	421 578	7 628 309	64	30	6
Aust-Agder	1 679 268	810 850	180 318	2 670 436	41	1 439 568	665 100	156 668	2 261 336	64	29	7
Vest-Agder	2 394 804	1 242 273	270 291	3 907 368	42	2 157 643	922 217	226 820	3 306 680	63	30	7
Rogaland	12 450 315	4 867 354	1 168 736	18 486 405	34	9 451 490	3 898 969	891 942	14 242 401	66	28	6
Hordaland og Bergen.	8 988 197	3 935 140	1 116 966	14 040 303	53	8 543 977	3 612 237	1 007 679	13 163 893	66	25	9
Sogn og Fjordane	623 082	252 297	37 309	912 688	9	145 672	38 218	13 020	196 910	74	19	7
Møre	2 825 911	2 150 259	361 997	5 338 167	30	2 948 931	2 118 704	343 069	5 410 704	54	40	6
Sør-Trøndelag	4 296 995	5 537 791	1 152 362	10 987 148	46	3 857 936	3 098 668	727 429	7 684 033	50	40	10
Nord-Trøndelag	2 790 155	1 791 735	351 502	4 933 392	24	650 340	589 811	85 788	1 325 939	49	45	6
Nordland	2 202 722	713 399	160 541	3 076 662	42	1 655 854	442 341	101 086	2 199 281	75	20	5
Troms og Finnmark ..	1 233 127	791 635	164 974	2 189 736	32	1 147 311	752 826	159 952	2 060 089	56	36	8
Riket 1931	103 394 702	49 752 868	12 376 354	165 523 924	36	85 076 664	35 144 664	9 665 735	129 887 063	66	27	7
— 1930	121 428 013	51 445 655	13 032 282	185 905 950	44	97 085 008	35 662 512	9 429 071	142 176 591	67	26	7
— 1929	122 594 556	49 958 125	12 820 895	185 373 576	45	93 887 707	35 677 755	9 810 693	139 376 155	67	26	7
— 1928	118 012 340	51 426 805	11 841 272	181 280 417	47	90 645 316	38 081 786	9 361 811	138 088 913	66	27	7
— 1927	116 336 990	49 152 822	12 337 856	177 827 668	47	90 066 616	37 378 402	9 576 566	137 021 584	64	28	8
— 1926	111 579 590	42 936 681	10 089 658	164 605 929	45	90 874 406	34 774 797	8 876 475	134 525 678	62	30	8
— 1925	112 406 272	39 621 022	8 615 996	160 643 290	46	91 838 708	31 797 210	7 162 571	130 798 489	58	34	8

Rekke VIII.

Trykt 1932:

- Nr. 174. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1929. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 175. Det civile veterinærvesen 1930. (*Service vétérinaire civil.*)
- 176. Rekruttering 1927. (*Recrutement.*)
- 177. Norges jernbaner 1930—1931. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 178. Norges industri 1930. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 179. Meieribruket i Norge i 1930. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1930.*)
- 180. Norges skibsfart 1930. (*Navigation.*)
- 181. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1932/33. (*Finances de l'État.*)
- 182. Folketellingen 1 desember 1930. I. Folkemengde og areal i Rikets forskjellige deler. Beboede øier. Hussamlinger på landet. (*Recensement du 1er décembre 1930: I. Population et superficie des divisions administratives, etc.*)
- 183. Sjømannstrygden 1929. Fiskerstrygden 1929. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 184. Norges telegrafvesen 1930—1931. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 185. Norges kommunale finanser 1929—30. (*Finances des communes.*)
- 186. Kommunevalgene 1931. (*Élections en 1931 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 187. Norges postvesen 1931. (*Statistique postale.*)
- 188. Jordbrukstillingen 20 juni 1929. Fjerde hefte. Oversikt. (*Recensement du 20 juni 1929. Aperçu général.*)
- 189. Industrierbeiderstrygden. Ulykkestrygden 1929. (*Assurances de l'État contre les accidents du travail.*)
- 190. Kriminalstatistikk 1929 og 1930. (*Statistique de la criminalité pour les années 1929 et 1930.*)
- 191. Undersøkelse om enkelte bankforhold pr. ^{31/7} 1931. (*Recherches concernant les banques privées par actions et les caisses d'épargne par le 31ème juillet 1931.*)
- 192. Folketellingen 1 desember 1930. II. Trossamfund. (Hjemmehørende folkemengde.) (*Recensement du 1er décembre 1930: II. Population de droit classée par culte.*)
- 193. Norges bergverksdrift 1931. (*Mines et usines.*)
- 194. Landbruksareal og husdyrhold 1932. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1932. Recensement représentatif.*)
- 195. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 juli 1932. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er juillet 1932.*)
- 196. Folketellingen 1 desember 1930. III. Folkemengden fordelt efter: 1) kjønn, alder og ekteskapelig stilling, 2) livsstilling og 3) fødested. — «Oslobefolkning» utenfor Oslo. (*Recensement du 1er décembre 1930: III. Population répartie par 1) le sexe, l'âge et l'état civil, 2) profession et 3) lieu de naissance. — Population d'Oslo hors d'Oslo.*)
- 197. Forsikringsselskaper 1931. (*Sociétés d'assurances.*)
- 198. Syketrygden 1931. (*Assurance-maladie.*)

Trykt 1933:

- 199. Norges fiskerier 1930. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 200. Norges Brandkasse 1929—1931. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)

Norges Offisielle Statistikk, Rekke IX. (Statistique Officielle de la Norvège, série IX.)

Rekke IX.

Trykt 1933 (forts. suite):

- Nr. 1. Norges industri 1931. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 2. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1930. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 3. Norges jernbaner 1931/32. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 4. Det civile veterinærvesen 1931. (*Service vétérinaire civil.*)
- 5. Norges handel 1931. (*Commerce.*)
- 6. Meieribruket i Norge i 1931. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1931.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 51de årgang 1932. Oslo 1932.
(*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 50de bind 1932. Oslo 1933.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)

Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1932. Tyvende bind. Oslo 1933.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1932. Vingtième année.*)

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversikter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

24 april 1933.